

Иван Пандъков <ivanpandakov@gmail.com>

Многоцелеви доклад от Сдружение Балканка до БДДР, РИОСВ-Плевен, Президента и Световната банка за посетени ВЕЦ

Иван Пандъков <ivanpandakov@gmail.com>

10 ноември 2022 г., 16:35 ч.

До: dunavbd@bddd.org, office@riew-pleven.eu, Приемна на Министерския съвет <ms_priemna@government.bg>, cabinet.minister@moew.government.bg, МОЕВ BULGARIA <press@moew.government.bg>, m.kalugero@moew.government.bg, Красимира Бръмчева <kbramcheva@moew.government.bg>, mbabukchieva@moew.government.bg, office <office@iara.government.bg>, bdvarna@bsbd.org, edno_gishe@moew.government.bg, Зорница Стратиева <zoristata.stratieva@gmail.com>, БДЗБР <bdblg@wabd.bg>, Басейнова дирекция ИБР Пловдив <bd_plovdiv@earbd.bg>, Alexander Dountchev <alexndountchev@hotmail.com>, info@worldbank.bg, priemna@president.bg

Уважаеми дами и господа,

В качеството си на председател на УС и отговорник по проблемите свързани с околната среда в Сдружение Балканка - гр.София, Ви информирам за следното: в изпълнение на програмата на Сдружението за спасяване на българските реки от убийственото влияние на ВЕЦ/МВЕЦ, във връзка с поетия ангажимент да помагаме на структурите на МОСВ и БД, изпращам доклад за посетени ВЕЦ в обхвата на БДДР в периода 30 и 31.10.2022г.

Молим да разгледате внимателно, защото докато ние си седим къщи, животът в реките изнемогва (там, където изобщо е останал) - в случая такъв не беше наблюдаван на повечето места ....

Настоящият доклад е насочен специално до БДУВ-ДР като компетентна институция, но го пращаме до всички БД, с една единствена цел: да виждат какво се случва навсякъде.

Настоящият сигнал изпращаме и до РИОСВ - Плевен тъй като става въпрос за дейности, които се извършва изцяло в Защитени зони от екологичната мрежа натура 2000, като намираме, че има достатъчно данни за извършено престъпление. А освен това да се запознаят с огромния кумулативен ефект от действието на двете централи.

Нашите проверки нямат друга цел освен една единствена: опазване на местообитанията, чрез повишаване на информираността сред обществото и компетентните органи и засилване контрола над ползвателите на вода, защото явно те не могат да се самоконтролират.

Моля, прочетете докрай, защото това е приказката за българските реки след 11 години ПУРБ-ове, след 14 години ЗВ, ЗБР, при налични ЗОПОЕЩ, ЗООС и при налично МОСВ.

Настоящият доклад, както ще стане ясно и по-долу, е свързан и с подаден от нас сигнал на 27.10.2022г., за което имаме входящ номер от БДДР **КД-05-206(3)**, по който по-рано получихме вече отговор от компетентната институция БДДР(също приложен по-долу). И както ще стане ясно от доклада, с тях тепърва ще се разправяме, защото техните волни или неволни опити да прикрият престъпленията на тази и разположената по-надолу ВЕЦ Черни Вит са пълна подигравка и трябва да бъдат обект на разследване от органите на МВР и прокуратурата.

Докладът изпращаме и до Световната Банка, доколкото на тях е възложена изработката на новите планове за управление на речните басейни. По-долу ще стане въпрос за чистене на задбаражни езеро, депониране на наноси и огромния негативен ефект върху речните системи, който те отказаха да включат сред значимите проблеми в ПУРБ - нещо, за което многократно сме предупреждавали!!!

Докладът изпращаме и до Национална служба за защита на природата, доколкото наскоро се запознахме с техните словоизявление в един друг казус, свързан с намеренията на Инвеститорът отново да изгради МВЕЦ Баба Цвета и когато те така лекомислено "обслужиха" с тяхното "експертно становище", но и с тях ще се разправяме тепърва.

Докладът изпращаме и до Президента, за да види какви сатрапи на българските реки ни е назначил и го **призоваваме**, че след като изчете настоящия доклад и види снимките и видео материалите, **незабавно да уволни зам. министъра с ресор Води Петър Димитров** и неговите подчинени в БДДР, както и да им потърси отговорност тъй като носят пряка вина за всичко, тъй като управляват БДДР от много години, които са получили досега **над 10 сигнала за унищожителното въздействие на ВЕЦ Сироко и ВЕЦ Черни Вит и не направиха нищо!!!**

Специално на Световната банка напомняме, че за проблемът с наносите и тинята в задбаражните езера многократно сме говорили, но той винаги е negliжиран. Да не говорим, че няма решение и на въпроса какво се прави с тинята, къде се депонира, като има случаи, в които същата е силно токсична. И да, има ВЕЦ-ове с големи стени, като Сироко, при които този проблем не се усеща години, докато не дойде момента на чистене. И тогава се сещаме за случаите с ВЕЦ Луна, ВЕЦ Лакатник, ВЕЦ Черепиш, в които случаи десетки километри речни участъци бяха убити. 2 години след злополучното събитие на ВЕЦ Луна, хидробиолози направиха проучване и сравниха живота в реката след ВЕЦ-а с градски замърсен канал.

ВЕЦ Лолян

С направеното посещение можете да се запознаете от снимките и видео материалите, качени в нашия сайт: <https://dams.reki.bg/0156-dam/2022-10-30>

Координатите на водохващането са: **42.841986,24.089635** (<https://goo.gl/maps/9XQQPQjxmQYkwowPA>)

Посещението е в период на маловодие, като не е валило поне месец в района. ВЕЦ-ът не работи и водохващането не отнема вода от реката. Все пак, реката е подприщена и една част от водните количества преминават през басейновия тип рибен проход, който не става за нищо, а друга част - излизат от водоземното съоръжение и се стичат по огромната стена. При опашката на задбаражното езеро се наблюдават камари с нанос, явно е извършвано почистване с тежка механизизирана техника на наносите в задбаражното езеро, но очевидно от състоянието на реката по-надолу, това е станало по начин, който няма нищо общо с наблюдаваното на река Черни вит(което ще стане ясно по-долу), като се наблюдава живот под и над водохващането.

Извърши се ново посещение и на 31.10 сутринта, като тогава ВЕЦ работи. Изпусканите водни количества в реката видимо се доближават до условията на разрешителното, но за нас са сбъркани. Не е валило от поне месец, а в реката над водохващането има 7-8 пъти повече вода. Това, което спасява живота в реката след водохващането е пресечения терен, в който реката протича в участъка между сградата и водохващането, та животът оцелява в образуваните вирове, но както е видно от материалите, между вировете, реката тече през малки улейчета, които затрудняват миграциите на водните организми. Ако реката беше по-равна(каквато е на последната снимка в линка от над водохващането), каквато е и в много други участъци, щеше да се губи между камъните и щяхме да си говорим за поредната пресушена река.

ВЕЦ Сироко

С направеното посещение можете да се запознаете от снимките и видео материалите, качени в нашия сайт: <https://dams.reki.bg/0265-dam/2022-10-31>

Координатите на водохващането са: **42.831777,24.200722** (<https://www.google.com/maps/place/42.831777+24.200722>)

Посещение, при което станахме свидетели на едно от най-унищожителни последствия от изграждането на ВЕЦ и един от най-прикриваните проблеми. Както споменахме и по-горе - посещението е след сигнал от 27.10.2022 до БДДР, че повече от месец реката тече под формата на течна кал. От отговорът по писмо КД-05-206(3)/02.11.2022г., който прилагаме по-долу, става ясно, че БДДР не са установили никакви проблеми и нарушения при тяхното посещение от 28.10.2022г.. Посещението на БДДР е извършено на другия ден след подаден от нас сигнал, като интересно е, че тяхното посещение съвпада с денят, в който течната кал спря.

Ето отново да видите, какво течеше до 27.10.2022г.: <https://youtu.be/-34uReqx96k>

Нашето посещение извършихме на 31.10.2022г. Посещението е при нормално ниво за сезона, близко до маловодие.

И в двете реки Черни Вит и Дългата над водохващането имаше достатъчно вода и идеални условия за размножаване на местните обитатели. Наблюдавах се множество мръстилища и реките бяха еталонни и пълни с живот.

След водохващането за ВЕЦ, картината напълно се променя. Изпусканото водно количество след водохващането е доста по-малко от 165l/s, които според нас са абсолютно сбъркани за това място, разположено след устието на река Дългата в река Черни вит. Реката е подприщена, шлюзовете са спуснати до долу. Това, което се вижда с просто око е, че реката е буквално "погребана" и убита. Всички местообитания за водните организми са затрупани с нанос и реката има качествата на мъртва и стерилизирана. Водата се изпуска през стъпалата, наречени "рибен проход", но не изпълняващи функциите на такива, като тече бистра. Надолу, след сградата на ВЕЦ-а, реката е видимо замътена, с аромат на тиня, явно отмиваща неуплътнените наноси, които са изпускани до преди няколко дни.

Извършено е тежко престъпление срещу обитателите на реката, в период на размножаване на пъстървата. Шлюзовете са били отворени и каквото е могло е изтекло, а всичко останало е изгребано с багери. В резултат реката е "погребана" - перфектен пример за така нар. "blanketing" ефект и състоянието ѝ под и над водохващането е несравнимо.

Посещението е извършено с цел провеждане на научно изследване в рамките на разрешително по чл.40 от ЗРА, по утвърдена методика за пробонабиране и оценка по БЕК Риби, БЕК МЗБ и физико-химични показатели. Теренното проучване след водохващането доказва стерилното местообитание, лишено от на практика целия живот в реката, а заключението на хидробиологът е, че скоро не е виждал толкова мъртва река.

А какво означава да погребеш река? Прилагаме две снимки със следния коментар от нас:

Това са снимки заснети след стената на ВЕЦ Сироко, но при различни посещения - преди и след описаното събитие. Нито едно от двете състояния не е наред и нито едно от двете състояние не се среща по река Черни вит над ВЕЦ Сироко.

На първата снимка реката е почти пресъхнала и се губи между камъните, защото това е което се изпуска при повечето наши посещения (ако въобще се изпуска нещо). При високи води обаче язът прелива. Забелязва се настъпилата с годините ерозия в резултат на липсата на пренос на седименти, което на практика лишава реката от основни и ценни местообитание ... на такова дъно пъстървата например не може да се размножи. На втората снимка виждаме промененото до неузнаваемост корито, погребано под изпуснатия нанос. Резултатът е убийство на това, което все пак се среща в реката на горната картинка .... и отново загуба на местообитания.

Важно! В приложеното от БДДР писмо се казва, че дейностите са извършени след подадено уведомително писмо на 26.09.2022г. от страна на титуляра на разрешителното **за изнасяне на наносите от задбаражното езеро.**

От отговор на ИАРА, приложен по-долу, също така става ясно, че дейностите по чистене на наноси са започнали преди повече от 20 дни, каквато е и нашата информация, но няхаме снимки и видеоклипове, за да подадем сигнал. Това означава, че са нарушени разпоредбите на чл.58 от ЗВ, във връзка с чл.46 от ЗВ, където уведомлението трябва да е станало поне **30 дни** преди започване на дейностите. Освен това, съгласно чл.58 от ЗВ:

Чл. 58. (1) (Изм. - ДВ, бр. 61 от 2010 г.) **Разрешително не се изисква, а е необходимо само 30-дневно предварително писмено уведомяване** на басейновата дирекция, за извършване на следните дейности:

1. (изм. - ДВ, бр. 98 от 2018 г., в сила от 27.11.2018 г.) развитие, модернизирание или **технологично обновяване на съществуващи инсталации и технологични процеси, за които е издадено разрешително за водоземане и/или за ползване на воден обект, при което не се променя въздействието, разрешено с издаденото разрешително;**

Нека питаме БДДР дали според тях, след като прочетът информацията, която им предоставяме, подобна дейност отговаря на това условие?! Това въздействие се случва **от ВЕЦ в Натура 2000 зона** и никой, никога не го е оценявал и няма нищо общо с въздействието, което обикновено се оценява!!!

От друга страна, сама по себе си дейността по изгребване на наноси от речното легло подлежи на разрешителен режим по чл.46 от ЗВ, а в Натура зони е забранено по чл. 118з(защо ли?!), но това е една малка подробност, която със сигурност ще се намери начин да се оправдае.

А нека питаме също БДДР дали това "изнасяне" включва отваряне на шлюзовете в период на маловодие(което и те са установили, но без да констатират проблем в това), а още повече, че цялото това действие съвпада с определения съгласно Приложение 1 към чл.32 от Закона за рибарство и аквакултури период на размножаване на пъстървата - от 01.10 до 31.01. Извършването на тази дейност, по този начин, в Натура зона, без изобщо да бъде оценена и то в период, когато рибите винаги мигрират нагоре и се набиват под стените е огромно криминално деяние, с което тепърва ще се занимаваме. По-горе ви споменахме, че на ВЕЦ Лопян също е имало изнасяне на наноси, без това да се е отразило видимо на реката!!! Нека БДДР кажат и как упражниха контрол върху дейностите по това "Уведомление" и дали все пак са информирали РИОСВ-Плевен за съгласуване на дейностите, преди започването им, за да знаем, дали и РИОСВ-Плевен са намесени в схемата и носят отговорност, доколкото те са компетентни по темата с биологичното разнообразие.

А пък ИАРА - те също не са установили проблеми, след извършено посещение 1 ден след нас ... не били открили мъртва риба, видно от техен отговор до нас. Попитахме ги дали са открили жива риба, но отговорът ни остана "глас в пустиня". Намираме, че служителите на ИАРА също извършват непрестанно престъпление по чл. 282 от НК и това предстои да се установи.

Освен всичко останало, при посещението се установи, че всичият нанос, който е изгребан с багерите от реката, е натрупан в имот, в близост до асфалтовия път за село Дивчовото и разположен на камари върху площ от няколко декара. Същото по дефиниция може да се третира като нерегламентирано депо за строителни отпадъци и също попада изцяло в границите на натура зоната.

ВЕЦ Черни Вит

С направеното посещение можете да се запознаете от снимките и видео материалите, качени в нашия сайт: <https://dams.reki.bg/0325-dam/2022-10-31>

Координатите на водохващането са: **42.843416,24.186277** (<https://goo.gl/maps/LbBwdF4CVo2ajeCd9>)

Тук каквото и да се каже ще е малко. Това водохващане винаги функционира, пресушавайки река Черни вит, подали сме поне 10 сигнала, но нищо не се променя.

Посещението е при нормално ниво на водата за сезона. В реката не се изпускат повече от 5л/с през несъвършени уплътнения на савака, а трябва да се изпускат 300л/с по данни на БДДР.

Реката е на практика пресушена с единични локви останали в коритото. Водата над водохващането и след него е замътена, в резултат на скоро приключилото чистене на задбаражното езеро на ВЕЦ Сироко. Водата е с аромат на тиня. Няма и следа от рибен проход, за който преди година ни увещаваха, че се изгражда от БДДР, за осигуряване на хидравличната свързаност на реката под и над водохващането, която пък уж я имало и сега според също писмо на БДДР - писмо КД-05-124(1)/30.07.2021г. - <https://dams.reki.bg/uploads/0325-dam/2021-07-24/KD-05-124%20-%20Answer.pdf>

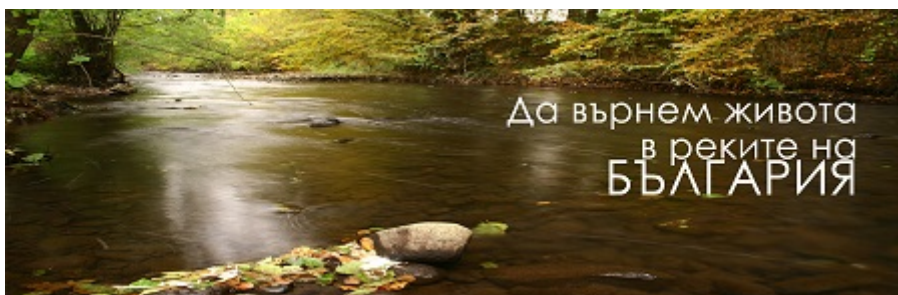
Разбира се и тук ИАРА не са открили "мъртви риби" след стената на водохващането.

Уважаеми дами и господа,

Чакаме с удоволствие поредната проверка, която ще констатира, че животът в реката процъфтява и че всичко с тези водохващания е изрядно. Пак отбелязваме, нашето посещение е на 4ти ден след подаден сигнал, 3 дни след посещенията от БДДР и 1 ден преди посещенията на ИАРА. Изводите оставяме на вас, макар че за да напишеш отговорите, които получихме по сигнала от 27.10, най-малкото трябва да нямаш съвест.

Молим за входящ номер по доклада от Президента, РИОСВ - Плевен, БДДР и Световната банка!

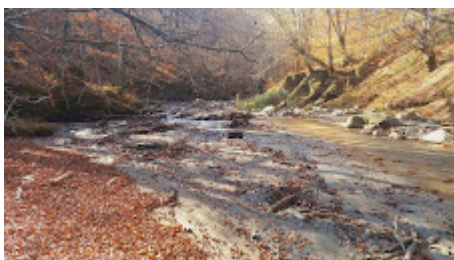
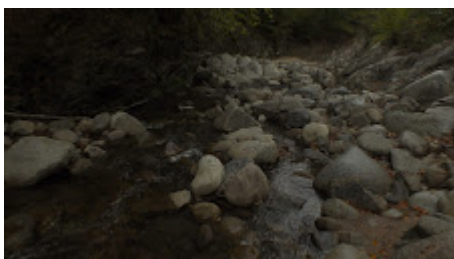
Поздрави,
Иван Пандъков
Председател на Сдружение "Балканка "
email: ivanpandakov@gmail.com / info@balkanka.bg
GSM: 0885 848 072
1839 гр. София
ул. Челопешко шосе 26
сайт: <https://balkanka.bg/>

---

4 прикачени файла

313426322_10225779970224079_3503488491311598056_n.jpg
216К

313402936_10225779970504086_7931781497330761440_n.jpg
199K

 КД-05-206-(6).pdf
415K

 Answer IARA.pdf
190K